

T.C.
YENİŞEHİR KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-84994148-605.01-37010023
Konu : Araştırma Uygulama İzin Talebi

16.11.2021

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığının 12.11.2021 tarih ve 36870452 sayılı yazısı.
b) İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 15.11.2021 tarihli ve 36923583 sayılı yazısı.

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığının "*Araştırma Uygulama İzin Talebi*" ile ilgili yazısı ekte gönderilmiş olup, konu hakkında, ilgi (a) yazı doğrultusunda gerekli iş ve işlemlerin yapılması hususunda;

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Murat KAZAN
Müdür a.
Şube Müdürü

Ek:

1.İlgi (a) yazı ve ekleri (19 Sayfa)

Dağıtım:

Resmi / Özel Ortaokul Müdürlüklerine
Bilgi İşlem ve Eğitim Teknolojileri Hizmet Birimine

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Güvenerler Mahallesi 1.Cadde No : 118 Yenişehir / MERSİN

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (324) 325 43 25

E-Posta: yenisehir33_strateji@meb.gov.tr

İnternet Adresi: <http://yenisehir33.meb.gov.tr/>

Bilgi için: Oğuz BOYAR

Unvan : Teknisyen

Faks:3243254337

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b905-9e5c-3afd-9cc5-f10d kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-34776202-605.01-36923583
Konu : Araştırma Uygulama İzin Talebi

15.11.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Millî Eğitim Bakanlığı Strateji geliştirme Başkanlığının 12.11.2021 tarih ve 36870452 sayılı yazısı.

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığının "*Araştırma Uygulama İzin Talebi*" ile ilgili yazısı ekte gönderilmiş olup, konu hakkında, ilgi yazı doğrultusunda gerekli iş ve işlemlerin yapılması hususunda;
Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Adem KOCA
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek: İlgi yazı ve ekleri (19 Sayfa)

Dağıtım:
-13 İlçe Kaymakamlığına
(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Dumlupınar Mah. GMK Bulvarı 159 A,
33130 Yenişehir/Mersin
Telefon No : 0 (324) 329 14 81
E-Posta: istatistik33@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Canan YAŞA Dahili Tel:120
Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
İnternet Adresi: <http://mersin.meb.gov.tr> Faks:3243273518

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 4095-3ee9-3e40-8f86-e5bc kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-49614598-605.01-36870452
Konu : Araştırma Uygulama İzin Talebi

12.11.2021

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi: a) Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü'nün 14/10/2021 tarihli ve E-50913635-302.08.01-197986 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığı'nın 21/01/2020 tarihli ve 2020/2 Nolu Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi.

İlgi (a) yazı ile Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Doktora Programı öğrencisi Mukime GÜLEN CANLI'nın "Türkçe Öğretmenlerinin Hâl Eklerini Öğretme Duyarlılığı ile Öğrenci Başarısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu çalışmasına veri sağlamak amacıyla anket çalışması yapma izin talebine ilişkin ilgi yazı ve ekleri Bakanlığımız tarafından incelenmiştir.

Bakanlığımıza bağlı resmi/özel okul ve kurumlarda öğrenci, öğretmen ve okul yöneticilerinin katılımıyla yapılması planlanan uygulamanın covid-19 tedbirlerine uyulması ve denetimi il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre; onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan, veri toplama araçlarından öğretmen duyarlılık ölçeğinin; https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfL79KuE-wIhP1t9hzuR8pCUU2wH6OqkuQAS6IUeVz5mn8nw/viewform?usp=sf_link ve başarı testi ölçeğinin https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe1jfqVGCm8DM80ovnbB8Bdvjfln9iivNAJsz-dU3eo2VdYA/viewform?usp=sf_link adreslerinden online olarak uygulanmasına ilgi (b) Genelge doğrultusunda izin verilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Mehmet Fatih LEBLEBİCİ
Bakan a.
Başkan

Ek: Onaylı Veri Toplama Araçları (19 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

B Planı

Bilgi:

Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğüne

Adres : Millî Eğitim Bakanlığı 4/A

Telefon No : 0 (312) 413 27 51

E-Posta: sgb_arastirmaizinleri@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Fatma TABALU Şef

Unvan : Şef

İnternet Adresi: www.sgb.gov.tr

Faks:3124186401

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3801-e8d4-3282-b35b-cd7a kodu ile teyit edilebilir.

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma Türkçe Öğretmenlerinin Hâl Eklerini Öğretme Duyarlılığı ile Öğrenci Başarısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adıyla, Mukime GÜLEN CANLI tarafından 12.11.2021-20.06.2022 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Türkçe Öğretmenlerinin hâl eklerini öğretme duyarlılığı ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Araştırmanın Nedeni: O Bilimsel araştırma (*) Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Türkiye Geneli

Araştırma Uygulaması: O Anket

O Görüşme

O Gözlem

O Başarı Testi, Duyarlılık Ölçeği

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Araştırma sırasında ses veya görüntü kaydı yapılmaz. Cevaplar ile toplanan tüm veriler tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı :Mukime GÜLEN CANLI

İletişim Bilgileri :05426393324

Ek-1

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “Türkçe Öğretmenlerinin Hâl Eklerini Öğretme Duyarlılığı ile Öğrenci Başarısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adıyla, Mukime GÜLEN CANLI tarafından 12.11.2021-20.06.2022 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Türkçe Öğretmenlerinin hâl eklerini öğretme duyarlılığı ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Araştırma Uygulaması: Başarı Testi / Görüşme / Gözlem şeklindedir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Öğrencilerle yapılacak görüşmeler ile ders gözlemi sırasında ses ve görüntü kaydı yapılacaktır.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Mukime GÜLEN CANLI

İletişim bilgileri :05426393324

6. SINIF HÂL (DURUM) EKLERİ BAŞARI TESTİ

1. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi hâl (durum) eki (yalın hâl, belirtme, yönelme, bulunma, ayrılma hâli) almamıştır?

- A) Açık renkli gözler ışıktan çok etkilenir.
B) Akıl insan için en değerli hazinedir.
C) Kanat cırparak süzölmeye başladı.
D) Koltuktan düşen oyuncağa uzandı.

“İki obadan iki hakem seçer, meydana sürerler. Yiğitler bir savaş düzeni çinde vuruşmayı tamamlar.”

2. Yukarıdaki cümlede yer alan altı çizili sözcüklerden kaç hâl (durum) eki almıştır?
A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

3. Kitaplar... olan tutkum... ilkokul öğretmenim... borçluyum. İlkokul ikinci sınıftayken öğretmenimizin sınıfa getirdiği çantalar dolusu kitabın arasın... başka başka dünyalara yaptığımız yolculuklar öyle eşsizdi ki.

Yukarıdaki cümlelerde yer alan boşluklara sırasıyla hangi hâl (durum) ekleri getirilmelidir?

- A) -e, -de, -e, -i
B) -i, -e, -den, -e
C) -e, -i, -e, -de
D) -i, -e, -den, -de

“Yolun solunda bir dinlenme tesisi vardı.” cümlesinde hâl eki sadece “sol” sözcüğüne değil “yolun solu” sözcük grubuna gelmiştir.

4. Yukarıdaki örnekten hareketle aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili hâl (durum) eki bir sözcük grubuna (ikileme, tamlama vb.) gelmiştir?

- A) Akşam yine yemeğe yetişemedi.
B) Dersleri uzaktan eğitimle tamamladı.
C) Malzemeleri geniş bir kapta karıştırdı.
D) Yorgunluktan koltukta uyuyakaldı.

5. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) “Bunlara herkesten çok o inanmıştı.” cümlesinde altı çizili sözcükler zamirdir ve hepsi hâl eki almıştır.
B) “Çocuk ağlaya ağlaya yanıma geldi.” cümlesinde altı çizili sözcükler hâl eki almıştır.
C) “Eve gelir gelmez odasına çıktı.” cümlesinde altı çizili sözcükler isimdir ve her ikisi de hâl eki almıştır.
D) “Tableti bana verdi ve gitti.” cümlesinde hâl eki almış altı çizili sözcüklerden birincisi isim ikincisi zamirdir.

6. Yalın hâl (durum) ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yalın hâldeki isimler yapım eki alabilir.
B) Yalın hâldeki isimler iyelik ve çokluk eklerini alabilir.
C) Yalın hâl ismin/zamirin hiçbir ek almamış durumudur.
D) Yalın hâl ismin/zamirin diğer hâl eklerinden birini almamış durumudur.

7. "Ağaç" ismi aşağıdaki cümlelerin hangisinde yalın durumdadır?

- A) Ağaçlar susuzluktan kurumaya başlamıştı.
- B) Ağaçtan düşen elmayı sevinçle yerden aldı.
- C) Bahçedeki ağacı başka bir yere taşımışlar.
- D) Bir karga sürüsü bu ağaca yuva yapmıştı.

"Atı alan Üsküdar'ı geçti."

8. Yukarıdaki deyimde altı çizili isimlerde hangi hâl (durum) eki kullanılmıştır?

- A) Belirtme hâli
- B) Bulunma hâli
- C) Yalın hâl
- D) Yönelme hâli

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yönelme hâli eki almış bir isim kullanılmıştır?

- A) Bir mandalina ağacı dikmişti.
- B) Günlerdir ağzına lokma koymamıştı.
- C) Misafirlerini her zaman iyi ağırlardı.
- D) Ozan bugün çok uykusuz görünüyordu.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "uçak" ismi bulunma hâli eki almıştır?

- A) Paraşütünü açarak uçaktan atladı.
- B) Uçağa yetişemeyince toplantıya gidemedi.
- C) Yolcular uçakta büyük bir panik yaşadı.
- D) Zor durumda kalınca uçağı denize indirdi.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrılma hâli eki almış bir isim kullanılmıştır?

- A) Elindeki tepsiyi masaya bıraktı.
- B) Marketten sonra manava uğradı.
- C) Misafirlere çay ikram etti.
- D) Onu gökte ararken yerde buldu.

Derinden derine ırmaklar ağlar,

Uzaktan uzağa çoban çeşmesi.

12. Yukarıdaki dizelerde sırasıyla hangi hâl (durum) ekleri kullanılmıştır?

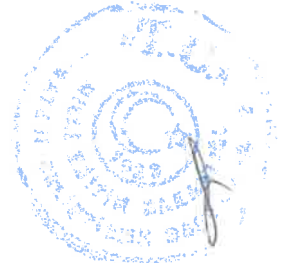
- A) Ayrılma hâli-belirtme hâli- bulunma hâli
- B) Ayrılma hâli-yönelme hâli-yalın hâl
- C) Belirtme hâli-bulunma hâli-yalın hâl
- D) Bulunma hâli-yönelme hâli-belirtme hâli

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eşitlik hâli eki almış bir isim vardır?

- A) Ben senin fikirlerine katılmıyorum.
- B) Benden sonra kiminle çalışacaksın.
- C) Bu kadar ekmeği kim yiyecek.
- D) Kiloca seninle aynı görünüyor.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilgi (tamlayan) hâli eki almış bir isim vardır?

- A) Dersi güzelce dinleyip not almış.
- B) Güzel bir atkı ile bere örmüş.
- C) Kalemın kapağını kaybetmiş.
- D) Yolda eski arkadaşa rast gelmiş.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde vasıta hâli eki almış bir isim vardır?

- A) Arkadaşına olan güveni sarsılmış.
- B) Bilgisayarının hafızası dolmuş.
- C) Cemil'e uçakla gideceğini söylemiş.
- D) Yeni aldığı tablet üç günde bozulmuş.

16. Aşağıdaki altı çizili isimlerin hangisinde "-i, -e, -de, -den" hâl eklerinden biri kullanılmıştır?

- A) İki kelimesinden biri bisikletti.
- B) Limana yanaşan gemi çok büyüktü.
- C) Sultan çok çalışkan bir kızdı.
- D) Yaya kaldırımından yürüyorduk.

İsimleri niteleyen ve belirten sıfatlar ile fiilleri durum, zaman, miktar vb. yönlerden belirten zarflar hâl eki almaz. Bunlar yalnız hâldeki sözcüklerle karıştırılmamalıdır. Örneğin:

Büyükler küçükleri anlamakta zorluk yaşıyorlar. (Büyükler sözcüğü isim olarak kullanıldığı ve diğer hâl (durum) eklerinden birini almadığı için yalnız hâldedir.)

Büyük bir kapıdan geçti. (Büyük ve bir sözcükleri sıfat olduğu için yalnız durumda değildir.)

Oğlum aklımı kullan, büyük düşün. (Büyük sözcüğü fiilin durumunu belirttiği için zarf ve yalnız durumda değildir.)

17. Yukarıdaki bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yalnız hâlde kullanılan bir isim vardır?

- A) Daima dürüst davranırdı.
- B) Kendini herkesten üstün görüyordu.
- C) Olaya bu açıdan da bakılmalı.
- D) Öğrenciler buna sevinecek.

I- Onun okulu aşağı mahâldeydi.

II- Ebru okulu çok seviyordu.

III- Okulu yenileme çalışması yapılıyor.

IV- Öğrenciler el birliğiyle okulu güzelleştirmişler.

18. Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde "okul" sözcüğü belirtme hâli ekini almamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de" bulunma hâli eki olarak kullanılmamıştır?

- A) Arkasında sağlam destekçileri var.
- B) Bugün de herkes erken kalkmış.
- C) Kış günlerinde dışarı çıkmayı sevmez.
- D) Törende herkesi etkilemeyi başardı.

20. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili kelime gruplarından hangisinde hâl eki kullanılmamıştır?

- A) Annesiyle diz dize oturmuştu.
- B) Kardeşim koşa koşa yanıma geldi.
- C) Koşmaktan nefes nefese kalmıştı.
- D) Sağdan soldan birkaç eşya bulmuştu.

21. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde altı çizili sözcükler hâl eki almamıştır?

- A) Ağılda oğlak doğsa ovada otu biter.
B) Damlaya damlaya göl olur.
C) Denize düşen yılana sarılır.
D) Minareyi çalan kılıfını hazırlar.

22. Aşağıdaki altı çizili isimlerin hangisinde belirtme hâli eki kullanılmıştır?

- A) Bir sayı daha alabilsek şampiyon oluyorduk.
B) Bu yazı Rize'deki yaylada geçireceğiz.
C) Bursa'ya yaptığımız gezi çok güzeldi.
D) Spor yapmak için koşu bandı almış.

23. Aşağıdaki altı çizili isimlerin hangisinde ayrılma hâli eki işlevini kaybederek yapım eki görevinde kullanılmıştır?

- A) Görkemli bir kapıdan geçerek içeri girdiler.
B) Kaleden gelen topu iyi değerlendirdiler.
C) Sudan sebeplerle adamı işten çıkardılar.
D) Yarışmadan sonra rakiplerini tebrik ettiler.

24. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili isimlerden hangisi aldığı hâl ekiyle fiile/yükleme bağlanmıştır?

- A) Akşama kadar çalışıyordu.
B) Babaannem uçaktan korkuyor.
C) Bunları söylemek dile kolay geliyor.
D) Kendine kâğıtta bir ev yapmış.

25. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili isimlerden hangisi aldığı hâl ekiyle bir isme bağlanmıştır?

- A) Ablası arayınca telaşla evden çıktı.
B) Onu yerde ararken gökte buldu.
C) Daldan topladığı meyveleri sepete koydu.
D) İşyerine başvurusu reddedildi.

26. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili isimlerden hangisi aldığı hâl ekiyle bir edata bağlanmıştır?

- A) Çocuğun ateşini ölçtü ve ona ilaç verdi.
B) Masadan bir kâğıt alarak bana uzattı.
C) Sabaha kadar hastanın başında bekledi.
D) Yardımlaşma derneğine üye oldum.

Bir bahar sabahı Nasrettin Hoca, eşeği Karakaçan'la birlikte göle doğru gidiyormuş. Suya
yaklaştığında telaşlı sesler duymuş. Adımlarını hızlandırmış. Hoca, çok geçmeden olanları
anlamış. Bir adam göle düşmüş, diğerleri de onu kurtarmaya çalışıyormuş.

27. Yukarıdaki metinde yer alan altı çizili hâl (durum) eklerinden hangisi metne "amaç" anlamı katmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

28. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük veya sözcük gruplarının aldığı hâl ekinin cümleye kattığı anlam yanlış verilmiştir?

- A) Kitapları çantasına yerleştirdi. (yer)
- B) Ödevin iki güne bitmesi gerekiyor. (durum)
- C) Patlamayı duyunca sağa sola kaçıştılar. (yön)
- D) Susuzluktan ağaçlar bile kurumuştur. (sebep)

29. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hâl eki eklendiği ismi "belirtme" işlevinde kullanılmıştır? (Analiz)

- A) Annem yeni kıyafetlerimi de yıkamış.
- B) Kahvaltudan sonra yüzmeye gittik.
- C) Oyunağım iki kez oyladıktan sonra bozuldu.
- D) Ödevini çantasına koyduğunu unutmuş.

30. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük veya sözcük grubunun aldığı hâl ekinin cümleye kattığı anlam doğru verilmiştir?

- A) Bilek güreşinde herkesi yenerdi. (konu)
- B) Çiçekleri ahşap bir saksıya dikti. (durum)
- C) Emekleri bir yangında kül oldu. (miktar)
- D) Her yerde aradığı top dolaptan çıktı. (yön)

31. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili isimlerden hangisinin aldığı hâl eki cümleye "zaman, süre" anlamı katmıştır?

- A) Bizim çocuk bilgisayarı iyi kullanıyor.
- B) Dakikada yirmi mekik çekiyorum.
- C) Senin saatinden Ali'ye de aldık.
- D) Telefonun takvimine hatırlatma özelliğini kullanabilirsin.

32. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bulunma hâli eki cümleye "durum" anlamı katmıştır?

- A) Ayağında büyük bir yara izi vardı.
- B) Babasından gelen mesajı ayakta okudu.
- C) Gecenin bu vaktinde hiçbir yere gidemezdi.
- D) Yine dolapta hiçbir şey kalmamıştı.

33. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrılma hâli eki eklendiği ismin yapıldığı malzemeyi göstermektedir?

- A) Arabadan montumu alıp getirir misin?
- B) Çantanın deriden yapıldığını söylüyordu.
- C) Misafire çaydan sonra kahve de ikram ettiler.
- D) İzmir'den hemen hemen üç saatte geldik.

34. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrılma hâli eki cümleye "karşılaştırma" anlamı katmıştır?

- A) Ali annesinden ilk defa ayrı kalmıştı.
- B) Arkadaşından daha yüksek puan almıştı.
- C) Dünden kalan yemeği ısıtıp yedi.
- D) Şiirin tamamını ezberden okudu.

35. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrılma hâli eki cümleye “sebeP” anlamı katmıştır?

- A) Derse geciktiğinden sınıfa girememişti.
- B) Kapılardan geçmek çok zordu.
- C) Okuldan ayrılmayı hiç istemiyordu.
- D) Oyunağı elinden bırakmak istemedi.

36. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yönelme hâli eki cümleye “durum” anlamı katmıştır?

- A) Bu mahalleye yeni taşınmışlar.
- B) Bu kadar kitabı tek başına taşıdı.
- C) Derse geç kalmamak için acele etti.
- D) Üç liraya aldığı beşe sattı.

37. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yönelme hâli eki cümleye “yer-yön” anlamı katmıştır?

- A) Annesini görünce ağlamaya başladı.
- B) Elif’i dertleşmeye çağırmişti.
- C) Bugün düne göre daha sıcaktı.
- D) Montunu alarak aşağıya indi.

38. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yalın hâldeki isim cümledeki eylemi (fiili) gerçekleştiren öge (özne) görevinde kullanılmıştır?

- A) Bir kalem bulduğunu söylüyordu.
- B) Dayım bize her gün uğrar.
- C) Ders çalışmayı çok seviyor.
- D) Güzel bir araba almış.

39. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-i, -e, -de, -den” hâl eklerinden birini almış isim öznenin (eylemi gerçekleştiren kişinin) yaptığı işten etkilenen öge (belirtili nesne) durumundadır?

- A) Ablası dün Ankara’dan dönmüştü.
- B) Ali ne yaptıysa ona ulaşamadı.
- C) Babası ağaçları tek tek budadı.
- D) Ozan derslerinde çok başarılıydı.

Yönelme, bulunma ve ayrılma hâli ekleri “yere yönelme, yerde bulunma, yerden ayrılma” işlevlerinde kullanıldığında cümlede yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) görevindeki ögeyi oluşturur. Örneğın “Yarın Ankara’ya gidiyorum.” cümlesinde Ankara’ya sözcüğü yer tamlayıcısı görevindedir.

40. Yukarıdaki bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde hal eki almış altı çizili sözcük/sözcük grubu yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) görevindedir?

- A) Annesinin sesini duyunca kapıya koştu.
- B) Ayakkabıyı yüz liraya almış.
- C) Ozan bu saatlerde gelir ve hemen uyur.
- D) Sıcaktan boncuk boncuk terliyordu.

HÂL EKLERİNİN ÖĞRETİMİ DERS GÖZLEM FORMU

Gözlemin Amacı: Hâl ekleri öğretiminin nasıl gerçekleştirildiğini betimlemektir.

Öğretmenin Mezun Olduğu Bölüm:

Öğretmenin Eğitim Durumu:

Öğretmenin Kıdem Yılı:

Gözlem Tarihi:

Başlangıç Saati:

Bitiş saati:

Fiziksel Ortam:

Aşağıdaki boşluğa sınıf mevcudu, yerleşim düzeni, ısı, aydınlatma, temizlik, teknolojik, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen etkileşimini etkileyebilecek her açıdan sınıf ortamının fiziksel yapısının betimlemesini yapınız.

Araştırma Soruları

Hâl eklerinin öğretimi nasıl gerçekleştirilmektedir?

Hâl eklerinin işlevleriyle ilgili ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

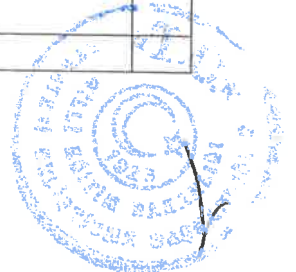
Öğrenciler hâl ekleriyle ilgili kazanımları gerçekleştirebiliyor mu?

Gözlem Sırasında Kullanılacak Kodlama Listesi

Öğretmenin Öğretim Etkinlikleri

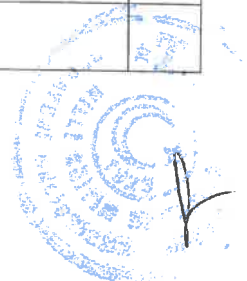
Öğretmenin izlediği yol, kullandığı yöntem, teknik ve yaklaşımlarla ilgili yaptıkları	
Öğrencilerde konuyla ilgili merak duygusu uyandırıyor.	
Hâl eklerini öğretirken farklı yöntem ve teknikler kullanıyor.	
Dersini yapılandırmacı yaklaşıma uygun şekilde işliyor.	
Hâl eklerinin öğretiminde akademik niteliğe sahip kaynaklardan yararlanıyor.	
Sınıfa hâl eklerinin öğretilmesiyle ilgili örnek metin, etkinlik, çalışma kâğıdı gibi çeşitli materyaller getiriyor.	
Hâl eklerini öğretirken cümleden/metinden hareket ediyor.	
Hâl eklerinin okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileriyle birlikte ele alıyor.	
Hâl eklerini sözcük türleri, sözcük grupları, cümlenin öğeleri ile ilişkilendiriyor.	
Öğrencilerin isim ve zamirlerle ilgili ön bilgilerini belirliyor.	
Öğrencilerine sorular sorarak cümledeki/metindeki hâl eklerini sezdiriyor.	
Öğrencilerin yanıtlarını değerlendirerek dönüt veriyor.	
Hâl ekleriyle ilgili örnek cümleleri/metinleri tahtaya yazıyor.	
Öğrencilerin isim ve zamirlerle ilgili ön bilgilerini belirliyor.	
Hâl eklerinin isim ve zamirlere gelebileceğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	
Örnek cümlelerden/metinlerden hareketle kurallara öğrencilerin ulaşmasını sağlıyor.	
Hâl eklerinin bazen kelime gruplarının üzerine geldiğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	
Hâl eklerinin isimlere doğrudan veya çokluk ve iyelik eklerinden sonra geldiğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	
Öğrencilerin yazılarında hâl ekleriyle ilgili hata varsa dönüt veriyor.	
Öğrencilerin konuşmalarında hâl ekleriyle ilgili hata varsa dönüt veriyor.	
Konuyu pekiştirmek için öğrencilere çeşitli etkinlikler yaptırıyor.	
Konuyu pekiştirmek için cümlelerden veya metinden hâl eklerini bulduruyor.	
Öğrencilere cümlelerden veya bir metinden hâl eklerinin işlevlerini bulduruyor.	
Konuyla ilgili öğrencilerin de örnek cümleler söylemesini istiyor.	
Hâl eklerinin çeşitlerinin öğretimi	
Hâl eklerinin çeşitlerini yaygın işlevlerinden hareketle adlandırıyor.	
Hâl eklerinin çeşitlerini biçimbirimlerle adlandırıyor.	
Hâl ekleri kapsamında beş temel hâl ekini [yalın hâl, belirtme, yönelme, bulunma, ayrılma hâli ekini ele alıyor.	
Hâl ekleri kapsamında ilgi hâlini ele alıyor, örnek metinlerle sezdiriyor.	
Hâl ekleri kapsamında eşitlik hâlini ele alıyor, örnek metinlerle sezdiriyor.	
Hâl ekleri kapsamında vasıta hâlini ele alıyor, örnek metinlerle sezdiriyor.	
Hâl eklerinin çeşitlerini öğretirken yalın hâli diğer hâl eklerinden sonra öğretiyor.	
İsimlerin/zamirlerin alacağı hâl ekini kendinden sonraki kelimenin (filin/yüklem, ismin veya edatın) belirlediğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	
Metne kattığı anlamdan hareketle hâl eklerinin çeşitlerini sezdiriyor.	
Yalın hâlde olan isimlerin yapım eki, çokluk ve iyelik eklerini alabileceğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	
Hâl ekleriyle "kök" hâlde bulunan kelimelerin farkını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	
Yalın hâl ile cümlede eksiz (sıfat, zarf) olarak bulunan sözcüklerin farkını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	
Belirtme hâli ekiyle 3. tekil kişi iyelik ekinin farkını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	
Bulunma hâli eki ile dA bağlacının farkını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiriyor.	

Hâl ekleriyle benzerlik gösteren zarf-fiil eklerinin farkını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Hâl ekleriyle benzerlik gösteren yapım eklerinin farkını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Hâl eklerinin bağlama işlevi	
Hâl eklerinin isimlere/zamirlere gelerek onları fiile bağladığını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Hâl eklerinin isimlere/zamirlere gelerek onları isimlere bağladığını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Hâl eklerinin isimlere/zamirlere gelerek onları edatlara bağladığını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Hâl eklerinin farklı işlevleri	
Hâl eklerinin işlevini eklendiği ismin/zamirin ve bağlandığı fiilin/yüklemın anlamına bakarak bulmayı örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Yönelme hâli ekinin cümlede yer, yön, zaman, konu, amaç, bedel vb. işlevlerde kullanılabilceğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Bulunma hâli ekinin cümlede bulunma, yer, zaman, konu, durum vb. işlevlerde kullanılabilceğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Ayrılma hâli ekinin metinde yer, zaman, sebep, malzeme, karşılaştırma vb. işlevlerde kullanılabilceğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Ayrılma hâli ekinin (+DAn) belirtme işlevinde de kullanılabilceğini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
İlgi hâli ekinin isimleri isimlere bağlayarak belirtili isim tamlaması yaptığını örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Eşitlik hâli ekinin farklı işlevlerini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Vasıta hâli ekinin farklı işlevlerini örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Hâl ekleri ile cümlelerin öğeleri arasında bağlantı kurulması	
Yalnız hâlde bulunan isimlerin/zamirlerin cümlede eylemi gerçekleştiren öge (özne) olduğunu örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
Belirtme hâli eki almış isimlerin/zamirlerin cümlede yapılan işten etkilenen öge (nesne) olduğunu örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
+A, +DA, +DAn hâl eklerinin yere yönelme, yerde bulunma, yerden ayrılma işlevlerinde kullanıldığında cümlede yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) olduğunu örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	
+A, +DA, +DAn hâl eklerinin “zaman, sebep, durum, miktar vb.” işlevlerde kullanıldığında cümlede zarf tümleci olduğunu örnek cümlelerle/metinlerle sezdiliyor.	

Öğrencilerin Öğrenim Etkinlikleri

Öğretmenin hâl ekleriyle ilgili sorularına yanıt veriyor.	
Konuyla ilgili sorular soruyor.	
Bir cümleden isim, zamir fiil gibi sözcük türlerini bulabiliyor.	
Hâl ekleri konusıyla ilgili örneklerden hareketle kurallara ulaşabiliyor.	
Bir cümledeki/metindeki hâl eklerini bulabiliyor.	
Hâl ekleriyle ilgili yeni örnekler verebiliyor.	
Bir cümledeki hâl eklerinin çeşitlerini bulabiliyor.	
Hâl ekleri ile benzerlik gösteren ekleri ayırt edebiliyor.	
Hâl eklerinin eklendiği isimleri hangi sözcük türüne bağladığını bulabiliyor.	
Bir cümledeki hâl eklerinin işlevlerini bulabiliyor.	
Hâl eklerinin eklendiği sözcüğü cümlede hangi göreve (öge bakımından) getirdiğini bulabiliyor.	

HÂL EKLERİNİN ÖĞRETİMİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU

Sevgili öğrenciler, hâl eklerinin öğretimi üzerine yapılan bir araştırmada kullanılmak üzere hâl eklerinin öğretimiyle ilgili görüşleriniz alınacaktır. Görüşleriniz yalnızca bilimsel araştırma için kullanılacaktır, isimleriniz kimseyle paylaşılmayacaktır.

Görüşme Soruları

A. Hâl Eklerinin Öğretimiyle İlgili Görüşler

1. Hâl ekleriyle ilgili ne tür çalışmalar (etkinlik, ödev, örnek cümle veya metinlerden hâl eklerini bulma vb.) yaptınız?

Ders içinde:

Ders dışında:

2. Hâl ekleri hangi tür sözcüklere gelir?
3. Bir cümledeki/metindeki hâl ekini bulurken nelere dikkat ediyorsunuz?

B. Hâl Eklerinin Çeşitlerinin Öğretimiyle İlgili Görüşler

4. Hangi hâl (durum) eklerini öğrendiniz? İsimlerini söyleyiniz.
5. Yalın hâl nedir? Açıklayarak örnek verebilir misiniz?
6. Hâl eklerini benzer eklerden ve yapılardan ayırt etmek için neler yapıyorsunuz?

İyelik eklerinden:

Yapım eklerinden:

“da” bağlacından:

C. Hâl Eklerinin İşlevlerinin Öğretimiyle İlgili Görüşler

7. Temel işlevi isimleri/zamirleri kendinden sonraki sözcüklere bağlamak olan hâl eklerinin; isimleri/zamirleri cümlede/metinde hangi sözcüklere bağladığını belirlemek için ne tür çalışmalar yaptınız?

Hâl eklerinin isimleri/zamirleri hangi sözcük türüne bağladığıyla ilgili ne tür çalışmalar yaptınız.

İsimleri/zamirleri fiillere bağlama göreviyle ilgili:

İsimleri/zamirleri isimlere bağlama göreviyle ilgili:

İsimleri/zamirleri edatlara bağlama göreviyle ilgili:

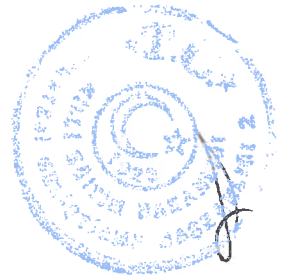
8. Hâl eklerinin kendinden sonraki hangi sözcüğe bağlandığını bir cümlede/metinde bulmak için nasıl bir yol izliyorsunuz?

9. Hâl eklerinin farklı işlevlerini bulmak için derste ne tür etkinlikler yaptınız? Bunun için nasıl bir yol izliyorsunuz?

10. Hâl eklerinin eklendikleri isimleri/zamirleri cümlede hangi görevlere (özne, nesne, yer tamlayıcısı, zarf tamlacı) getirdiğini nasıl belirliyorsunuz?

D. Hâl Ekleriyle İlgili Genel Görüşler

11. Hâl eklerini öğrenirken zorlandınız mı? Zorlandığınız hususlar nelerdi? Bu zorlukları aşmak için neler yaptınız?

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN HÂL EKLERİNİ ÖĞRETME DUYARLILIĞI ÖLÇEĞİ

Değerli Öğretmenim,

Bu ölçek, ortaokullarda görev yapan Türkçe öğretmenlerinin hâl eklerini öğretme duyarlılığını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Hâl ekleri konusunun öğretiminde ölçekte yer alan maddelerden derslerinizde kullandıklarınızı “hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, tamamen katılıyorum” şeklinde verilen seçeneklere göre işaretleyiniz. Maddeleri dikkatli okuyarak samimi bir şekilde cevaplandırmanız araştırmanın güvenilirliği açısından oldukça önemlidir. İsim belirtmenize gerek yoktur, bu ölçek için toplanan bilgiler sadece bilimsel bir araştırma için kullanılacaktır.

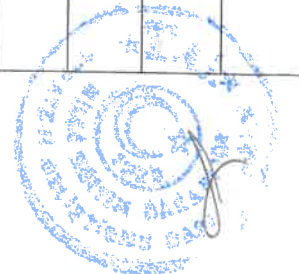
Araştırmaya değerli katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Mukime GÜLEN CANLI

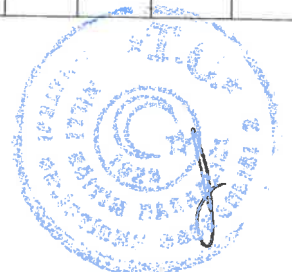
Türkçe Öğretmeni

BÖLÜM I: KİŞİSEL BİLGİLER	
1	Yaşınız
2	Cinsiyetiniz ERKEK ( ) KADIN ( )
3	Meslekteki Süreniz
4	Çalıştığınız Kurum ÖZEL OKUL ( ) DEVLET OKULU ( )
5	Eğitim Durumunuz LİSANS ( ) YÜKSEK LİSANS ( ) DOKTORA ( )
6	Mezun Olduğunuz Üniversite
7	Mezun Olduğunuz Fakülte
8	Mezun Olduğunuz Bölüm

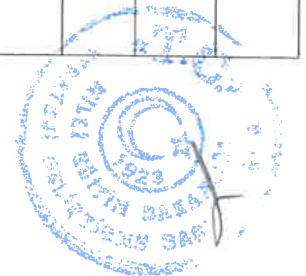
BÖLÜM II: HÂL EKLERİNİN ÖĞRETİMİNDE GENEL UYGULAMALAR		Hiç Katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Kararsızım.	Katılıyorum.	Tamamen Katılıyorum.
1	Hâl eklerinin öğretiminde akademik niteliğe sahip kaynaklardan faydalanırım.					
2	Hâl eklerinin öğretiminde kullanmak için çeşitli materyaller (örnek metin, çalışma kâğıdı vb.) hazırlarım.					
3	Hâl eklerini en az cümle düzeyindeki metinlerden hareketle öğretirim.					
4	Hâl eklerini dil becerileriyle birlikte, bu becerilere katkı sağlayacak biçimde işlerim.					
5	Hâl eklerini öğretmek için ayrı bir ders saati ayırmam.					
6	Hâl eklerini sözcük türleri, sözcük grupları, cümlenin öğeleri vb. ile ilişkilendirerek öğretirim.					
7	Cümledeki/metindeki kullanımlarına yönelik sorular sorarak öğrencilerin hâl eklerinin işlevlerini fark etmelerini sağlarım.					
8	Örnek cümlelerdeki/metinlerdeki benzerlik ve farklılıklardan hareketle hâl ekleriyle ilgili kuralları öğrencilerin kendilerinin bulmasını sağlarım.					

9	Öğrenciler hâl ekleriyle ilgili kural ve genellemelere ulaştıktan sonra öğrencilerden bu kurallara uygun cümle kurmalarını isterim.						
10	Örnek cümlelerin/metinlerin anlaşılmasını sağladıktan sonra öğrencilerden bu cümlelerdeki /metinlerdeki hâl eklerini bulmalarını isterim.						
11	İsimlerin/zamirlerin anlamını değiştirmeyen eklerin isim çekim eki olduğunu örneklerle sezdiririm.						
12	Hâl eklerinin isimlere veya zamirlere geldiğini örneklerle sezdiririm.						
13	Cümlelerdeki/metinlerdeki hâl eklerini çıkardığımda öğrencilerin ifade edilmek istenen anlamın değiştiğini veya bozulduğunu fark etmelerini sağlarım.						
14	Hâl eklerinin cümlede diğer kelimelerle geçici bağlantılar kurduğunu sezdiririm.						
15	Öğrencilerden örnek cümlelerdeki/metinlerdeki hâl eki almış isimlerin/zamirlerin hangi kelimelere bağlandığını bulmalarını isterim.						
16	Hâl eklerinin sözcük gruplarının üzerine de geldiğini sezdiririm.						
17	Hâl eklerinin isimlere/zamirlere çokluk ve iyelik eklerinden sonra da gelebileceğini örneklerle sezdiririm.						
18	Örnek cümlelerden/metinlerden hareketle hâl eki almış kelimelerle sesteş olan "kök" durumundaki kelimelerin farkını sezdiririm.						
19	Öğrencilerin yazılarında gördüğüm hâl ekleriyle ilgili hatalar hakkında onlara dönüt veririm.						
20	Öğrencilerin konuşmalarında yaptıkları hâl ekleriyle ilgili hatalar hakkında onlara dönüt veririm.						
21	Hâl ekleri konusunu pekiştirmek için öğrencilerin bir metinden hâl eklerini bulmalarına ilişkin ödevler veririm.						
22	Hâl ekleriyle ilgili verdiğim ödevleri öğrencilerin doğru yapıp yapamadıklarına ilişkin dönüt veririm.						
23	Hâl ekleri konusunu pekiştirmek için öğrencilerden hâl eklerinin işlevlerini belirlemelerine ilişkin ödevler veririm.						
BÖLÜM III: HÂL EKLERİNİN ÇEŞİTLERİNİN ÖĞRETİMİ		Hiç	Katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Kararsızım.	Katılıyorum.	Tamamen Katılıyorum.
24	İsimlerin/zamirlerin hangi hâl ekini alacağını, kendinden sonra gelen kelimelerin (filin/yüklem, edat ve ismin) belirlediğini sezdiririm.						
25	İşlevlerinden (metne kattığı anlamdan) hareketle hâl eklerinin çeşitlerini sezdiririm.						
26	Hâl ekleri kapsamında sadece beş hâl ekini [yalın hâl (+Ø), belirtme (+I), yönelme (+A), bulunma (+DA), ayrılma hâli eki (+DAn)] öğretirim.						
27	Beş hâl ekinin yanı sıra, üç hâl ekini de [ilgi hâli (+In), eşitlik hâli (+CA), vasıta hâli eki (+IA)] öğretirim.						
28	Yalın hâli (+Ø), diğer hâl eklerini kavradıktan sonra öğretirim.						

29	Yalın hâlin ismin/zamirin diğer hâl eklerinden birini almamış biçimi [sıfır ek (+Ø)] olduğunu örneklerle sezdiririm.						
30	Yalın hâlin de diğer hâl ekleri gibi kök ve gövde biçimindeki isimlerin yanı sıra çokluk ve iyelik eklerinden sonra gelebileceğini örnek cümlelerden/metinlerden hareketle sezdiririm.						
31	Yalın hâldeki isimleri/zamirleri çekim eki almayan sıfat ve zarf gibi sözcüklerden ayırt edilecek şekilde öğretirim.						
32	Belirtme hâli ekini (+I) öğrencilerin karıştırabileceği sestüş yapılardan (3. tekil kişi iyelik eki, fiilden isim yapım eki vb.) ayırt edilecek şekilde öğretirim.						
33	Yönelme hâli ekini (+A) öğrencilerin karıştırabileceği sestüş yapılardan (isimden fiil yapım eki, zarf-fiil eki vb.) ayırt edilecek şekilde öğretirim.						
34	Bulunma hâli ekini (+DA) öğrencilerin karıştırabileceği sestüş yapılardan (isimden fiil yapım eki, "dA" bağlacı vb.) ayırt edilecek şekilde öğretirim.						
35	Bulunma ve ayrılma hâli eklerinin bazı örneklerde çekim eki özelliğini kaybederek yapım eki işlevinde kullanıldığını sezdiririm.						
36	İlgi hâli ekini (+In) öğrencilerin karıştırabileceği sestüş yapılardan (fiilden isim yapım eki, 2. tekil kişi iyelik eki vb.) ayırt edilecek şekilde öğretirim.						
37	Eşitlik hâli ekini (+CE) öğrencilerin karıştırabileceği sestüş yapılardan (fiilden isim, isimden isim yapım eki vb.) ayırt edilecek şekilde öğretirim.						
38	Vasıta hâli ekini (+IA) öğrencilerin karıştırabileceği sestüş yapılardan (isimden fiil yapım eki vb.) ayırt edilecek şekilde öğretirim.						
BÖLÜM IV: HÂL EKLERİNİN İŞLEVLERİNİN ÖĞRETİMİ		Hiç	Katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Kararsızım.	Katılıyorum.	Tamamen Katılıyorum.
39	Hâl eklerinin temel işlevinin isimleri/zamirleri kendinden sonraki sözcüklere (yükleme, isimlere ve edatlara) bağlamak olduğunu örnek cümlelerden hareketle sezdiririm.						
40	Hâl eklerinin isimleri/zamirleri, isimlere ve edatlara bağladığında sözcük grubu yaptığını örnek cümlelerle sezdiririm.						
41	Öğrencilerin hâl eklerinin işlevini, hem eklendiği ismin/zamirin hem de bağlandığı sözcüklerin (fiilin/yüklemin, ismin, edatın) anlamına da bakarak tespit etmelerini sağlarım.						
42	Yönelme, bulunma ve ayrılma hâli eklerinin; fiile/yükleme bağlanırken çoğunlukla üzerine geldiği ismin anlamına uygun olarak yer, zaman, durum işlevinde (genelde durum ismine geldiğinde durum, zaman ismine geldiğinde zaman, yer ismine geldiğinde yer işlevinde) kullanıldığını sezdiririm.						
43	Yalın hâlin cümlede "yapan, olan" işleviyle üzerine geldiği isimleri/zamirleri özne görevine getirdiğini sezdiririm.						
44	Yalın hâlin belirtisiz isim tamlamalarında eklendiği isimleri/zamirleri ilgi işleviyle tamlayan görevine getirdiğini örneklerle sezdiririm.						

45	Yalın hâlin isimleri/zamirleri belirtme işleviyle geçişli fiillere bağlayarak cümlede belirtisiz nesne görevine getirdiğini örneklerle sezdiririm.						
46	Yalın hâlin cümlede seslenme işleviyle kullanıldığında eklendiği isimleri geçici ünlem yaptığını örneklerle sezdiririm.						
47	Belirtme hâli ekinin, belirtme işleviyle eklendiği ismi/zamiri geçişli fiillere bağlayarak cümlede belirtili nesne görevine getirdiğini sezdiririm.						
48	Belirtme hâli eki alan ismin/zamirin öznenin yaptığı işten etkilendiğini örneklerle sezdiririm.						
49	Yönelme, bulunma ve ayrılma hâli eklerinin “yere yönelme, yerde bulunma, yerden ayrılma” işlevlerinde kullanıldığında cümlede yer tamlayıcısı yaptığını sezdiririm.						
50	Yönelme, bulunma ve ayrılma hâli eklerinin cümlede “zaman, sebep, durum vb.” işlevlerde kullanıldığında zarf tümleci yaptığını örneklerle sezdiririm.						
51	Yönelme hâli ekinin metinde yer, yön, zaman, konu, amaç, bedel vb. işlevlerde kullanılabileceğini örneklerle sezdiririm.						
52	Yönelme hâli ekinin belirtme işlevinde kullanılabileceğini örnek cümlelerden hareketle sezdiririm. (Eve bayıldım.)						
53	Bulunma hâli ekinin metinde bulunma, yer, zaman, konu, durum vb. işlevlerde kullanılabileceğini örneklerle sezdiririm.						
54	Ayrılma hâli ekinin metinde yer, zaman, sebep, malzeme, karşılaştırma vb. işlevlerde kullanılabileceğini örneklerle sezdiririm.						
55	Ayrılma hâli ekinin belirtme işlevinde de kullanılabileceğini örneklerle sezdiririm. (Ellerinden öperim.)						
56	İlgi hâli ekinin isimleri isimlere bağlayarak belirtili isim tamlaması yaptığını örneklerle sezdiririm.						
57	Eşitlik hâli ekinin eklendiği isimleri/zamirleri, eşitlik, görüş, miktar, karşılaştırma vb. işlevlerle zarf tümleci görevine getirdiğini örnek cümlelerle sezdiririm.						
58	Vasıta hâli ekinin eklendiği isimleri/zamirleri, birliktelik, zaman, sebep, araç vb. işlevlerle zarf tümleci görevine getirdiğini örnek cümlelerle sezdiririm.						

HÂL EKLERİNİN ÖĞRETİMİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Tarih ve Saat (Başlangıç ve Bitiş):

Değerli Öğretmenlerim,

Türkçe öğretmenlerinin hâl eklerinin öğretimiyle ilgili duyarlılığını belirlemek amacıyla hâl eklerinin öğretimi üzerine bir çalışma yapmaktayım. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bilgileri hiç kimseye paylaşılmayacak toplanan veriler yalnızca bilimsel çalışmada kullanılacaktır. Araştırmaya katınızdandan dolayı teşekkür ederim.

Mukime GÜLEN CANLI

Türkçe Öğretmeni/Doktora Öğrencisi

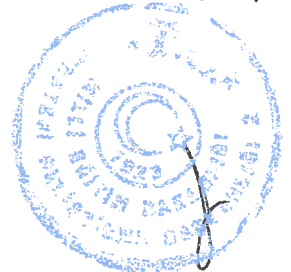
Görüşme Soruları

A. Hâl Eklerinin Öğretiminde İzlenen Yol, Yöntem ve Tekniklerle İlgili Görüşler

1. Hâl eklerinin öğretiminde hangi kaynaklardan yararlanıyorsunuz? Bu kaynakların isimlerini ve yazarlarını belirtiniz.
2. Hâl eklerinin öğretiminde kullanmak üzere ders öncesinde materyal, örnek metin, etkinlik vb. hazırlıyor musunuz? Derse hazırlık süreciniz ve hazırladıklarınızla ilgili bilgi verir misiniz?
3. Hâl eklerini öğretmeden önce öğrencilerin hangi bilgilere sahip olması gerektiğini düşünüyorsunuz ve bunun için nasıl bir yol izliyorsunuz? Açıklayınız.
4. Hâl eklerini öğretirken dil becerileriyle nasıl ilişkilendiriyorsunuz? Açıklayınız.
5. Hâl eklerini öğretirken hangi konularla ve nasıl ilişkilendiriyorsunuz? Açıklayınız.

B. Hâl Eklerinin Çeşitlerinin Öğretimiyle İlgili Görüşler

1. Hangi hâl eklerini öğretiyorsunuz? Bunun kararını neye göre (kaynaklara, ders kitabına, vb.) veriyorsunuz?

2. Hâl eklerinin çeşitlerini öğretirken herhangi bir sıralama gözetir misiniz? Açıklayınız.
3. Öğrencilerin hâl ekleriyle karışabilecek sesteş ekleri ayırt etmesi için neler yapıyorsunuz? Birkaç örnekle açıklayınız.

C. Hâl Eklerinin İşlevlerinin Öğretimiyle İlgili Görüşler

1. Hâl eklerinin bağlama işleviyle ilgili ne tür çalışmalar yapıyorsunuz? Hal eki almış ismin/zamirin hangi sözcük türüne bağlandığını nasıl kavratıyorsunuz?
2. Hâl eklerinin farklı işlevlerinin öğretimiyle ilgili ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?
3. Hâl ekleriyle cümlenin öğeleri arasında bağlantı kuruyor musunuz? Bunun için neler yapıyorsunuz açıklayınız.

D. Hâl Ekleri Öğretimiyle İlgili Genel Görüşler

1. Hâl eklerinin öğretimiyle ilgili ders kitaplarında yer alan etkinliklerin yeterliliğiyle ilgili düşünceleriniz nelerdir?
2. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda hâl eklerinin öğretimiyle ilgili açıklamaları nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Hâl kavramını ve hâl eklerini hangi terimlerle adlandırıyorsunuz? Yazınız.

